

ZALDUTIK ZALDIBARRERA, Onomasticon Vasconiae, 24

Zaldutik Zaldibarrera. Toponimian barrena izeneko liburua bi aldiz aurkeztu zen: martxoaren 9an, Euskaltzaindiaren egoitzan, eta bi egun geroago, martxoaren 11n, Zaldibarko Udaletxean. Lehenengo aurkezpenean, Nerea Garitagoitia Zaldibarko alkateordea, Jose Luis Lizundia Onomastika batzordekidea eta Alberto Errazti egilea izan ziren. Bigarrenean, aldiz, Igor Barrenetxea-Arando Zaldibarko alkatea, Gotzon Lobera Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara Sustatzeko zuzendaria, Patxi Goenaga Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordea, Jose Luis Lizundia eta Alberto Errazti izan ziren.

Liburua Zaldibarko Udalaren enkarguz gauzatu ahal izan da. Alberto Erraztirekin batera baina maila teknikoan, Euskaltzaindiak hala izendatua, Fernando Aranberri aritu izan da lanaren gainbegirale gisa. Zaldibarko Udala, Bizkaiko Foru Aldundiaren Kultura Saila, Eusko Jaurlaritzaren Kultura Saileko

Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza eta Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioa izan dira argitalpenaren babesleak.

Aurkezpenetan azaldu zen bezala, *Zaldutik Zaldibarrera. Toponimian barrena* izeneko liburua Euskaltzaindiak argitaratzen duen *Onomasticon Vasconiae* bildumaren 24. liburukia da. Zaldibarko toponimo historikoak eta egun bizirik dirautenak biltzen dituen liburu honen esparrua Zaldibarko udalerrria izan da eta haren helburua ondoko hauxe: Zaldibarko leku izenak biltzea, arautzea eta kokatzea. Liburua, orain dela hiru urte hasitako ibilbide baten azken emaitza dugu. Alberto Erraztik berak azpimarratu zuen legez,

«belaunaldi zaharrenekin batera betiko leku izenak galtzen ari direna ez dago ukatzerik eta kezka hori gero eta zabalagoa zen bertako euskararen aldeko taldeetan».

Ikerlanaren metodologiaz hau esaten zuen egileak, metodologia globalaren aldekoa dela, hots, baliabide teknikoek eskaintzen dituzten aukera guztiak baliatuz, horien bidez toponimoen konplexutasun osoa aztertzearen aldekoa. Hauxe da, hain zuzen ere, liburu honetan aurkezten dena: leku izenen zerrendak auzoz auzo, XVII. mendeko dokumentuetatik zelan bilakatu diren, gaur eguneko kokapena eta nola ahozkatzen diren, berriemaileen kontakizunak eta, datu guztiak apaintzeko, hainbat urtetako 300 argazki.

NORMALIZATZEN LAGUNDU

Bestalde, Jose Luis Lizundiak, liburua garrantzia azpimarratze aldera, hala esan zuen:

«Toponimia nagusiaz gain, hots, herri eta auzo izenez landa, argitalpen honek leku izen txiki eta handi aztertzen eta finkatzen ditu. Azken baten ikertzaile baten lana, euskal toponimia, askotan baztertua, normalizatzen laguntzea da eta egia esan, saiatu bakarrik ez, lortu ere egin du. Euskara orainsu arte, 1982 arte, hain zuzen, ofiziala izan ez denetik, arlo honetan ere normalizatze/normatibizatze/arautze premia larrian izan da eta, horretarako, ezinbesteko lanabes dira honelako ikerketa eta argitalpenak. Zeren eta, ikerketarik gabe ezin da hizkuntza bat ondo normalizatu, ez arautu».

Erraztiren esanetan, *Zaldutik Zaldibarrera. Toponimian barrena* liburua ren ekarpenik garrantzitsuenetarikoa dokumentuen arloan datza, orain arte egin ez den bezala, katastro zahar eta berriko datuak kontuan hartu eta eskrituraretatik ateratakoekin uztartu direlako.

Alberto Errazti, Euskal Filologian lizentziatua da. Euskal hizkuntza eta literatura irakaslea da, Durangoko Institutuan. 1989tik Deustuko Unibertsitateko Deiker Instituturako ahozko toponimiaren bilketa-lanak egin ditu Araban eta Bizkaian. Haren argitalpenen artean *Bizkaiko Bira* (1990) mendi gidaliburu dugu bai eta *Iurreta elizateko euskara eta toponimia* (1994) ikerlana ere.

BERTSOAK

Zaldibarko Udaletxean egin zen aurkezpenaren hasieran, Garikoitz Sariugarte Onaindiak honako bertso hauek kantatu zituen:

Arratsaldeon, ondo etorri
ez dago esan beharrik
señalatuta gendun egun hau
ez madrildarrek bakarrik

gure herriko toponimiaz
osatu da lan edarrik
gaur ezin leike triste sentidu
Zaldibarko herritarrik.

Liburu batek zenbateraño
leiken pertsona alaittu
egillearen hiru urteko
lana behar da jarraitu
datu guztiak sailkatuz hasi
liburu batz amaittu
dirurik ez dau ekarri baña
asko aberastu gaittu.

Azken bertsoa esker emonaz
doa komeni dalako
Euskaltzaindiai lelengo ta behin
argitarau dabelako
datu-emoille ta erakundeei
bardiñ eskertu beharko
ta amaitzeko egilleari
Alberto eskerrik asko.